

УДК 343.1, 343.3

DOI 10.37749/2308-9639-2026-2(278)-6

А. В. ФОРОСТЯНИЙ,

кандидат юридичних наук,
доцент кафедри кримінального права, процесу та криміналістики,
Київський університет інтелектуальної власності та права, м. Київ
ORCID ID: orcid.org/0000-0001-8683-488X

О. В. ДРАГАН,

доктор юридичних наук, професор,
Заслужений юрист України,
завідуюча кафедри кримінального права, процесу та криміналістики
Київського університету інтелектуальної власності та права, м. Київ
ORCID ID: orcid.org/0000-0002-5696-6360

С. С. МІРОШНИЧЕНКО,

доктор юридичних наук, професор,
професор кафедри кримінального права, процесу та криміналістики
Київського університету інтелектуальної власності та права, м. Київ
ORCID ID: orcid.org/0000-0002-4215-1603

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ТА ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ КОРУПЦІЙНИХ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ

У статті досліджуються окремі питання кваліфікації і досудового розслідування корупційних кримінальних правопорушень. Здійснено аналіз термінів, які стосуються формулювання змісту корупційних правопорушень і розглядаються їх недоліки. Досліджуються особливості розмежування окремих визначень щодо змісту корупційних правопорушень і можливі напрями оптимізації і вдосконалення понятійно-категоріального апарату.

Аналізується, передбачений Кримінальним кодексом України, перелік кримінальних правопорушень і досліджуються окремі аспекти формування і застосування термінології для ефективного досудового розслідування корупційних кримінальних правопорушень і протидії корупції в Україні. Досліджуються окремі питання кваліфікації корупційних кримінальних правопорушень на початковому етапі досудового розслідування, а також питання, які стосуються визначення підслідності як на початковому етапі досудового розслідування, так і під час кримінального провадження загалом.

Особлива увага приділяється спірним питанням визначення підслідності корупційних кримінальних правопорушень між Національним антикорупційним бюро України і Державним бюро розслідувань, пропонуються подальші шляхи вдосконалення законодавства з метою усунення спірних ситуацій.

Досліджуються питання посилення кримінальної відповідальності за корупційні кримінальні правопорушення з урахуванням воєнного стану, досвіду зарубіжних держав, пропозицій вітчизняних науковців щодо цього питання. Обґрунтовується необхідність посилення кримінальної відповідальності за корупційні кримінальні правопорушення загалом так і в

КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО

умовах воєнного стану.

Детально аналізуються проблеми вдосконалення процедури конфіскації майна отриманого внаслідок вчинення корупційних кримінальних правопорушень. Досліджуються нові зміни у законодавстві Європейського союзу щодо розширеного тлумачення майна, яке має бути конфісковане, необхідності максимально швидких дій на початковому етапі досудового розслідування з метою встановлення майна яке може бути конфісковане в усіх державах Європейського союзу, посилення взаємодії правоохоронних і судових органів держав Європейського союзу з метою вдосконалення механізмів виявлення майна пов'язаного з вчиненням корупційних кримінальних правопорушень і накладення арешту на нього.

Ключові слова: корупційні кримінальні правопорушення, протидія, кримінальна відповідальність, конфіскація, спеціальна конфіскація, кримінальний процес, досудове розслідування, підслідність, Національне антикорупційне бюро України, Спеціалізована антикорупційна прокуратура, воєнний стан, Вищий антикорупційний суд України.

Постановка проблеми. Кримінальний процесуальний кодекс України передбачає досить складну процедуру досудового розслідування. Разом з тим, недотримання цієї процедури може мати наслідком виправдання особи, обвинуваченої у вчиненні кримінального правопорушення у суді. Йдеться не про доведення невинуватості, а саме про процесуальні порушення, які призводять до уникнення відповідальності особи, яка вчинила правопорушення.

Судова практика свідчить, що в окремих випадках органи досудового розслідування допускають порушення кримінального процесуального законодавства під час досудового слідства, насамперед, щодо процедури збирання доказів та інших процесуальних порушень, що призводить до виправдувального висновку суду. У розслідуваннях корупційних правопорушень це має особливо важливе значення через підвищену небезпеку таких злочинів як для держави, так і для суспільства в цілому. Таким чином, зазначена проблема була і залишається актуальною та перспективною для наукових досліджень.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемні питання розслідування корупційних кримінальних правопорушень були предметом дослідження багатьох науковців таких як О. В. Маленко, О. О. Дудоров, О. О. Житний, К. П. Задоя, Д. О. Калмиков, В. В. Луцик, В. О. Навроцький, М. І. Хавронюк та ін. Разом з тим, тема залишається актуальною і потребує подальшого наукового опрацювання.

Мета статті. Метою дослідження є розробка рекомендацій щодо вдосконалення законодавства про кримінальну відповідальність, кримінального процесуального законодавства, його правозастосування правоохоронними органами.

Виклад основного матеріалу. Законодавством України визначено корупцію як використання особою, зазначеною у ч. 1 ст. 3 Закону України «Про запобігання корупції», наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей з метою одержання неправомірної вигоди або прийняття такої вигоди чи прийняття обіцянки/пропозиції такої вигоди для себе чи інших осіб, або відповідно обіцянка/пропозиція чи надання неправомірної вигоди особі, зазначеній у ч. 1 ст. 3 згаданого Закону, або на її вимогу іншим фізичним чи юридичним особам з метою схилити цю особу до протиправного використання наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей [1].

Вказаний Закон також розмежовує поняття «корупційного правопорушення» і «правопорушення, пов'язаного з корупцією».

Так, корупційне правопорушення – діяння, що містить ознаки корупції, вчинене особою, зазначеною у ч. 1 ст. 3 закону України «Про запобігання корупції», за яке законом встановлено кримінальну, дисциплінарну та/або цивільно-правову відповідальність, а правопорушення, пов'язане з корупцією – діяння, що не містить ознак корупції, але порушує встановлені Законом України «Про

КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО

запобігання корупції» вимоги, заборони та обмеження, вчинене особою, зазначеною у ч. 1 ст. 3 зазначеного Закону, за яке встановлено кримінальну, адміністративну, дисциплінарну та/або цивільно-правову відповідальність [1].

Перелік корупційних правопорушень визначено у примітці до ст. 45 КК України – корупційними кримінальними правопорушеннями вважаються кримінальні правопорушення, передбачені ст. ст. 191, 262, 308, 312, 313, 320, 357, 410 у випадку їх вчинення шляхом зловживання службовим становищем, а також кримінальні правопорушення, передбачені статтями 210, 354, 364, 364-1, 365-2, 368-369-2 КК України. Кримінальними правопорушеннями, пов'язаними з корупцією, відповідно до цього Кодексу вважаються кримінальні правопорушення, передбачені статтями 366-2, 366-3 цього Кодексу [2].

На початку досудового розслідування виникає необхідність правильної кваліфікації дій особи, яка підозрюється у вчиненні корупційного правопорушення. Зміна кваліфікації кримінального правопорушення може призвести до збільшення строків досудового розслідування, додаткових процесуальних дій, інших негативних наслідків. Перекваліфікація, як зазначається в наукових джерелах, має бути вбудована в процес як формалізований, контрольований і оскаржуваний акт, а не як побічна функція загальної компетенції слідчого. Оптимальним видається двоступеневий запобіжник: первинна перевірка прокурором із покладенням на сторону обвинувачення підвищеного стандарту мотивування у випадках погіршення правового становища підозрюваного або істотної зміни складу інкримінованого діяння; подальша можливість судового контролю за ініціативою сторони захисту як гарантія від формального погодження і механізм оперативного усунення помилок. Така конструкція узгоджується з принципом пропорційності: що більший вплив рішення на права особи, то вищими мають бути стандарти обґрунтування і щільнішим – контроль. Не менш важливо, щоб зміна кваліфікації була процесуально «прозорою» у часі.

Рішення має спиратися не на загальні міркування «уточнення факту», а на нові або заново інтерпретовані фактичні обставини, чия релевантність до оновленого складу злочину чітко показана у мотивувальній частині. Від цієї вимоги залежить не лише доброчесність сторони обвинувачення, а й реальна можливість захисту коригувати процесуальну стратегію, заявляти клопотання, ініціювати доказові дії і, зрештою, ефективно заперечувати проти більш інтенсивного втручання в права [3, с. 3]. Відповідно правильна кваліфікація корупційних кримінальних правопорушень повинна забезпечуватись Спеціалізованою антикорупційною прокуратурою, яка здійснює процесуальне керівництво, а судовий контроль має гарантувати Вищий антикорупційний суд України.

В окремих випадках проблемним питанням у розслідуванні кримінальних правопорушень є визначення підслідності. Так Супрунчук О. О. вважає, що правова природа підслідності відображає загальний зміст її існування в кримінальному процесі. Вона розкриває механізм застосування кримінально-процесуальних норм про компетенції органів попереднього розслідування. Це означає, що вона визначає порядок діяльності уповноважених органів та посадових осіб розглядати та вирішувати юридичні (кримінальні) справи шляхом видання індивідуальних нормативних актів [4]. Автор звертає увагу на проблему розмежування підслідності між Національним антикорупційним бюро України і Державним бюро розслідувань, оскільки відсутність чітких меж їх повноважень, призводить до дублювання функцій та неефективного використання ресурсів. Реформи, запроваджені в умовах воєнного стану, хоча і спрямовані на підвищення оперативності досудового розслідування, мають певні нормативні прогалини, які вимагають усунення. Об'єднання Національного антикорупційного бюро України та Державного бюро розслідувань в єдиний орган могло б стати кроком до оптимізації антикорупційних та слідчих процесів, зменшення витрат та підвищення ефективності боротьби зі злочинністю серед високопосадовців [4, с. 65].

КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО

Ряд проблем протидії корупції стосуються також посилення кримінальної відповідальності за корупційні злочини. Як зазначає В. Тертишник, «кримінальна відповідальність за корупційні злочини в Україні є занадто гуманною, якщо не сказати неадекватною тяжкості та небезпечності цих злочинів». Наразі ст. 368 КК України передбачає відповідальність за «прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою», в тому числі за кваліфікуючі ознаки такого діяння (ч. 5 ст. 368), «предметом якого була неправомірна вигода в особливо великому розмірі, або вчинене службовою особою, яка займає особливо відповідальне становище, – карається позбавленням волі на строк від восьми до дванадцяти років з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років, з конфіскацією майна». Для прикладу, автор зазначає, що у США та більшості європейських країн за подібні злочини передбачено довічне позбавлення волі.

До речі, у США відомі кримінальні авторитети, «спеціалісти у сфері white-collar crime» були засуджені на такі строки ув'язнення: Шолом Вайс – до 845 років, Норман Шмідт та Чарльз Льюїс – до 330 років [5, с. 309].

Для підвищення ефективності протидії корупційним кримінальним правопорушенням В. Тертишник пропонує проведення системних змін у законодавстві, зокрема: а) посилити відповідальність за корупцію з кваліфікуючими ознаками, включно зі встановленням довічного позбавлення волі; б) запровадити інтегративний інститут відповідальності за політичну корупцію; в) запровадити у кримінальному та кримінально-процесуальному праві гармонізований інститут пом'якшення відповідальності за вчиненні корупційні та інші злочини за умови дійового каяття підозрюваних (обвинувачуваних) при скасуванні існуючої угоди про визнання вини, котра не коригується з нормами кримінального права та суперечить конституційним та іншим нормам більшої юридичної сили; г) зміцнення процесуальної самостійності слідчого та гарантій його незалежності від виконавчої

влади і політичних інституцій [5 с. 313]. На нашу думку, зазначені пропозиції є цілком слушними і необхідними для вдосконалення протидії корупційним кримінальним правопорушенням.

Окреме питання, яке є важливим для протидії корупції, і на чому наголошують громадські активісти, це конфіскація майна осіб, які вчинили корупційні кримінальні правопорушення. Згідно з моніторинговим звітом Міністерства юстиції України показники податкових надходжень від продажу конфіскованого майна у 2023 році становили неповні 2 млн грн, а 2024-го – 6 млн. [6]. Це майже нульова ефективність щодо конфіскації корупційних активів і такі факти дуже сильно дратують українське суспільство [7].

У квітні 2024 року ЄС прийнято Директиву № 2024/1260, якою встановлено мінімальні правила щодо відстеження й ідентифікації, заморожування, конфіскації та управління майном у рамках кримінального провадження. Директива має вдосконалити повернення прибутків від злочинної діяльності. Зрозуміло, що прийняття цієї Директиви передбачає для України відповідні зміни щодо імплементації нових правил у національне законодавство.

Особливу увагу слід звернути на питання, які стосуються конфіскації, а саме: розширена конфіскація; конфіскація без винесення вироку; конфіскація нез'ясованого майна, пов'язаного з кримінальною діяльністю.

Конфіскація за статтею 12 Директиви передбачає, що для того, щоб охопити майно, яке може бути трансформоване та передане з метою приховування його походження, а також для забезпечення гармонізації та чіткості визначень у всьому Союзі, майно, яке може підлягати заморожуванню та конфіскації, слід визначати широко. Воно повинно охоплювати юридичні документи або інструменти, зокрема в електронній або цифровій формі, що підтверджують право власності або частку в майні, що підлягає заморожуванню та конфіскації, включаючи, наприклад, фінансові інструменти, трасти або документи, які можуть призвести до вимог кредиторів та,

КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО

зазвичай, знаходяться у володінні особи, на яку поширюються відповідні процедури. Ця Директива не обмежує існуючі національні процедури зберігання юридичних документів або інструментів, що підтверджують право власності або частку в майні, оскільки вони застосовуються національними компетентними органами або державними установами відповідно до національного законодавства. Визначення майна повинно охоплювати всі форми майна, включаючи крипто активи. Тобто, Директива дозволяє конфіскувати майно на підставі того, що його формальний власник знав, або повинен був знати, що майно йому передали, аби уникнути конфіскації [8]. За законодавством України про кримінальну відповідальність суд має встановити обізнаність власника у питанні про злочинне походження майна.

Директива (ст. 14) визначає що, розшук та ідентифікація майна на ранній стадії кримінального розслідування має важливе значення для забезпечення швидкої ідентифікації знарядь, доходів або майна, які можуть бути згодом конфісковані, включаючи майно, пов'язане зі злочинною діяльністю, що знаходиться в інших юрисдикціях, тим самим сприяючи транскордонній співпраці. Щоб забезпечити достатній пріоритет фінансових розслідувань у всіх державах-членах для боротьби зі злочинами транскордонного характеру, необхідно вимагати від компетентних органів розпочинати розшук активів з моменту виникнення підозри у злочинній діяльності, яка може принести значну економічну вигоду. Визначаючи, чи є економічна вигода значною, держави-члени повинні мати можливість встановлювати мінімальні пороги для вартості очікуваних доходів або дозволяти компетентним органам проводити оцінку в кожному конкретному випадку. Для того, щоб забезпечити достатню гнучкість фінансових розслідувань, держави-члени повинні мати можливість обмежити сферу їх застосування розслідуваннями кримінальних правопорушень, які можуть бути скоєні в рамках злочинної організації. З метою забезпечення ефективних фінансових

розслідувань держави-члени повинні надавати необхідні фінансові, технічні та людські ресурси [8]. Тобто дозволяється конфіскація майна, яка знаходиться в інших державах, що суттєво підвищує протидію корупційним правопорушенням.

Директивою сформульовано вимогу забезпечення ефективного застосування обмежувальних заходів Союзу, спільні мінімальні правила визначень кримінальної поведінки, що порушує обмежувальні заходи Союзу. Для сприяння виявленню кримінальних правопорушень, пов'язаних з порушенням обмежувальних заходів Союзу, важливо надати Офісам з повернення активів повноваження відстежувати та ідентифікувати майно осіб та організацій, на яких поширюються ці заходи, на запит національних компетентних органів на основі ознак та достатніх підстав вважати, що такі кримінальні правопорушення були вчинені. Вказані повноваження не повинні обмежувати процесуальні вимоги та гарантії, встановлені національним процесуальним правом, включаючи правила досудове розслідування або, за необхідності, вимогу отримання судового дозволу.

І останнє, на що пропонується звернути увагу. Директива (ст. 16) зазначає, що ефективний розшук та ідентифікація майна може вимагати заходів з розшуку та ідентифікації, котрі потребують втручання інших органів, тобто важливо мати можливість звертатися до відповідних органів з проханням про співпрацю. Умови для таких запитів визначаються національним законодавством. Держави-члени можуть включати представників як правоохоронних, так і судових органів до штату своїх офісів з повернення активів або створювати офіси з повернення активів як у правоохоронних органах, так і в судовій системі [8].

Враховуючи зазначені правила Європейського Союзу П. Демчук пропонує запровадити повноцінну розширену конфіскацію, доповнивши Кримінальний кодекс окремою статтею, що передбачатиме конфіскацію всього майна засудженого за злочини, пов'язані з майновою вигодою, – якщо суд

КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО

переконаний у злочинному походженні такого майна на основі невідповідності його вартості законним доходам особи. А також створити можливості для арешту такого майна, розширити підстави для спеціальної конфіскації без винесення вироку. Слід визначити, що спеціальна конфіскація можлива за судовим рішенням у випадках, коли особу звільняють від кримінальної відповідальності через сплив строків давності. Доцільно, на думку вказаного науковця, запровадити конфіскацію нез'ясованого майна як крайній захід боротьби з організованою злочинністю. Цей механізм варто додати до існуючого вже інституту цивільної конфіскації як такий, що має застосовуватися виключно до майна, пов'язаного з діяльністю злочинних організацій, – при суттєвій невідповідності вартості майна законним доходам і відсутності правдоподібних законних джерел його походження.

Таким чином, питання протидії корупції в Україні становлять особливу суспільну небезпеку, створюють значний суспільний резонанс і становлять безпосередню загрозу національній безпеці України. Механізми

протидії корупції мають стати пріоритетом в діяльності держави як у сфері превентивної діяльності, так і при удосконаленні кримінального і кримінального процесуального законодавства.

Висновки. Зміна кваліфікації кримінального правопорушення має ґрунтуватися на доказуванні і мати жорсткий прокурорський нагляд у формі процесуального керівництва, належний судовий контроль. Необхідне вдосконалення правил підслідності для усунення можливих суперечок між НАБУ і ДБР.

Доцільним є посилення кримінальної відповідальності за корупцію за кваліфікуючими ознаками із встановленням довічного позбавлення волі; запровадження інтегративного інституту відповідальності за політичну корупцію; зміцнення процесуальної самостійності слідчого та гарантій його незалежності від виконавчої влади і політичних інституцій. Необхідно запровадити стандарти Європейського союзу щодо боротьби з корупцією, передбачені директивою Європейського Парламенту та Ради Європейського союзу від 24 квітня 2024 № 2024/1260.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р. № 1700-VII. Дата оновлення 21.08.2025. URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text (дата звернення 17.12.2025).
2. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 р. № 2341-III Дата оновлення 17.06.2025. URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text (дата звернення 17.12.2025).
3. Алекумов С. Зміна попередньої правової кваліфікації кримінального правопорушення під час досудового розслідування: практика та правове регулювання. Соціальний розвиток: економіко-правові проблеми. 2025. № 7–8. С. 1–8. URL: doi.org/10.70651/3083-6018/2025.7-8.12
4. Супрунчук О. О. Підслідність національного антикорупційного бюро України та Державного бюро розслідувань у контексті правотворчих змін 2014–2022 рр. (історико-правовий аналіз). Науковий часопис Українського державного університету імені Михайла Драгоманова. Серія 18. Право. Вип. 42. 2024. С. 63–67. DOI doi.org/10.31392/NPU-nc.series18.2024.42.08.
5. Тертишник В. Доктринальні аспекти удосконалення діяльності слідчих органів щодо протидії корупції. Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. 2024. № 1. С. 308–315. URL: visnik.dduvs.edu.ua/index.php/visnyk/article/view/182.
6. Моніторинговий звіт 2024: Міністерство юстиції України. Директорат правосуддя та кримінальної юстиції, за відпов. ред. к. ю. н. О. М. Олійника. Київ, 2025. 534 с. lawmaking.academy/wp-content/uploads/Zvit-za-2024-rik.pdf.
7. Демчук П. Квартири на дружину, землю на дочку. Як корупціонери обходять конфіскацію і що з цим робити. Дзеркало тижня 17 листопада 2025. URL: zn.ua/ukr/reforms/kvartiri-na-druzhinu-zemlju-na-dochku-jak-korupsioneri-obkhodjat-konfiskatsiju-i-shcho-z-tsim-robiti.html.

КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО

8. Directive (EU) 2024/1260 of the European Parliament and of the Council of 24 April 2024 on asset recovery and confiscation. URL: eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ:L_202401260.

REFERENCES

1. On Prevention of Corruption: Law of Ukraine dated 14.10.2014 No. 1700-VII. Date of update 21.08.2025. URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text (date of access 17.12.2025).
2. Criminal Code of Ukraine: Law of Ukraine dated 05.04.2001 No. 2341-III Date of update 17.06.2025. URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text (date of access 17.12.2025).
3. Alekumov S. Changing the preliminary legal qualification of a criminal offense during pre-trial investigation: practice and legal regulation. Social development: economic and legal problems. 2025. No. 7–8. P. 1–8. URL: doi.org/10.70651/3083-6018/2025.7-8.12
4. Suprunchuk O. O. The Investigation of the National Anti-Corruption Bureau of Ukraine and the State Bureau of Investigation in the Context of Legislative Changes in 2014–2022 (Historical and Legal Analysis). Scientific Journal of the Mykhailo Drahomanov Ukrainian State University. Series 18. Law. Issue 42. 2024. P. 63–67. DOI doi.org/10.31392/NPU-nc.series18.2024.42.08.
5. Tertyshnyk V. Doctrinal Aspects of Improving the Activities of Investigative Bodies in Counteracting Corruption. Scientific Bulletin of the Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs. 2024. No. 1. P. 308–315. URL: visnik.dduvs.edu.ua/index.php/visnyk/article/view/182.
6. Monitoring Report 2024: Ministry of Justice of Ukraine. Directorate of Justice and Criminal Justice, under the editorship of Ph.D. O. M. Oliynyk. Kyiv, 2025. 534 p. lawmaking.academy/wp-content/uploads/Zvit-za-2024-rik.pdf.
7. Demchuk P. Apartments for the wife, land for the daughter. How corrupt people circumvent confiscation and what to do about it. Dzerkalo Tyzhnya November 17, 2025. URL: zn.ua/ukr/reforms/kvartiri-na-druzhinu-zemlju-na-dochku-jak-korupsioneri-obkhodjat-konfiskatsiju-i-shcho-z-tsim-roboti.html.
8. Directive (EU) 2024/1260 of the European Parliament and of the Council of 24 April 2024 on asset recovery and confiscation. URL: eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ:L_202401260.

Forostianyi A. V., Dragan O. V., Miroshnychenko S. S. Current issues of classification and pre-trial investigation of corruption criminal offenses.

The article examines certain issues of classification and pre-trial investigation of corruption criminal offenses. It analyzes the terms used to describe the content of corruption offenses and considers their shortcomings. It examines the peculiarities of distinguishing between certain definitions of the content of corruption offenses and possible directions for optimizing and improving the conceptual and categorical apparatus.

The list of criminal offenses provided for in the Criminal Code of Ukraine is analyzed, and certain aspects of the formation and application of terminology for effective pre-trial investigation of corruption-related criminal offenses and combating corruption in Ukraine are examined. It examines specific issues related to the classification of corruption-related criminal offenses at the initial stage of pre-trial investigation, as well as issues related to determining jurisdiction both at the initial stage of pre-trial investigation and during criminal proceedings in general.

Particular attention is paid to controversial issues of determining the jurisdiction of corruption-related criminal offenses between the National Anti-Corruption Bureau of Ukraine and the State Bureau of Investigations, and further ways to improve legislation in order to eliminate controversial situations are proposed.

The article examines issues related to strengthening criminal liability for corruption-related criminal offenses, taking into account martial law, the experience of foreign countries, and proposals from domestic scholars on this issue. It substantiates the need to strengthen criminal liability for corruption-related criminal offenses in general and under martial law.

The problems of improving the procedure for confiscating property obtained as a result of corruption-related criminal offenses are analyzed in detail. It examines new changes in European Union legislation regarding the expanded interpretation of property to be confiscated, the need for the fastest possible action at the initial stage of pre-trial investigation in order to identify property that can be confiscated in all European Union countries, and the strengthening of cooperation between law enforcement and judicial authorities of European Union countries in order to improve mechanisms for identifying property related to the commission of criminal offences involving corruption and imposing seizure orders on such property.

Keywords: corruption-related criminal offenses, counteraction, criminal liability, confiscation, special confiscation, criminal proceedings, pre-trial investigation, jurisdiction, National Anti-Corruption Bureau of Ukraine, Specialized Anti-Corruption Prosecutor's Office, martial law, High Anti-Corruption Court of Ukraine.